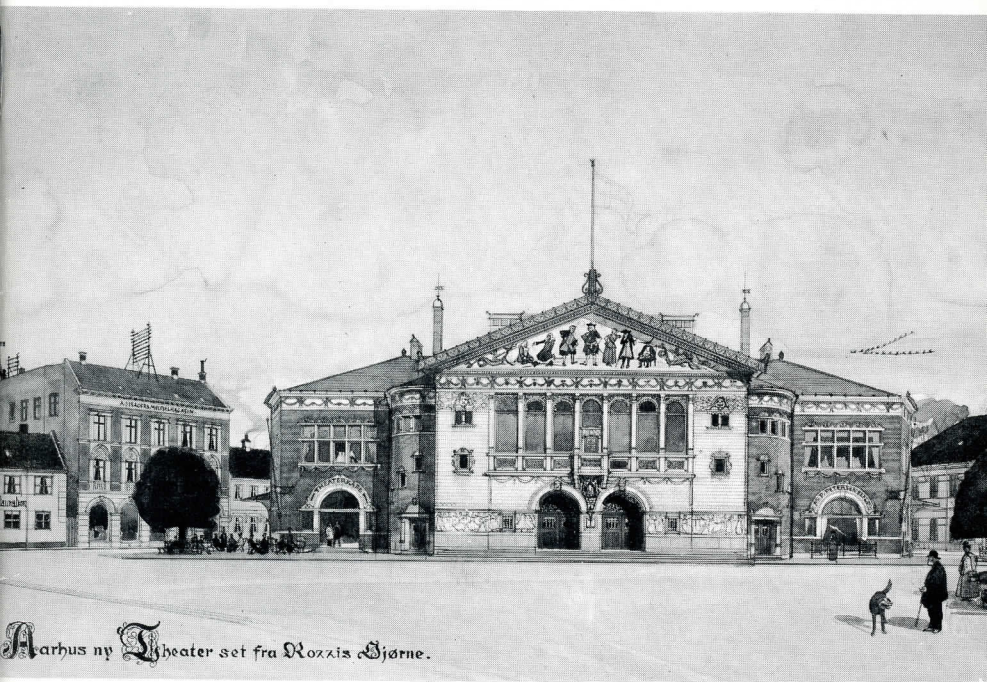

Aarhus ny Theater set fra Røzs Sjørne.

AARHUS TEATER

AARHUS TEATER

Sæsonen 1966-67

BRENDAN BEHAN

SÆRLINGEN

af

BRENDAN BEHAN

Danmarkspremiere den 15. oktober 1966

*Dublin 1959.
Forfatteren og
dramatikeren Brendan
Behan fotograferet d. 10.
juli, idet han forlader
en taxi.*

af hans onkel, – dattersøn af den mand, der skrev den irske nationalsang, – medlem af *Irish Republican Army*, da denne undergrundsbevægelse forlængst var forbudt af Irland selv, – anholdt i England med tasken fuld af sprængstof og sendt i ungdomsfængsel, – hjem igen og arresteret på ny, – dranker i den store stil, – slagsmål og tab af adskillige tænder, – gift med Beatrice (det var mere, end Dante opnåede!), hvis far var kunstmaler og holdt sig selv indespærret i årevis, fordi han ikke kunne lide mennesker, – skribent for *Herren*, – ophold i Paris, – rejser til New York, – fuldskab og detention, – succes på Broadway og penge et øjeblik i lommen, – syg til døden af spiritus, men evigt higende efter at meddele sig: på papiret, på tape, til sekretærer, – skrevet »Gidslet«, »Borstal Boy«, »Brendan Behan's Irland«, »Brendan Behan's New York« . . . nå nej, den sidste dikterede han til en båndoptager . . . men læs den.

Når han var fuld, var han en nar. Til sidst talte de kun om hans drikkeri. Men han var en anden mand inden i sit spiritusfyldte legeme. Han var et ærligt menneske, en ærlig kunstner, en søgende sjæl, en god dreng. Pengene? Jamen, han gav da de fleste af dem væk. Succes'en? Jamen han forblev trofast mod sin barndoms proletarmiljø. Whiskey'en? Jamen de drak jo alle: Hemingway, Scott Fitzgerald, Farson, Ewald, Blicher, Dylan Thomas, og det kommer ikke os indeklemte husmænd ved.

»*The Quare Fellow*« bygger på selvoplevelse. Han kendte *Montrose Prison* indefra. Ikke et ord mere om det stykke, for det kan tale for sig selv, så at vi lytter og lærer og sukker og siger de berømte ord: »*There, but for the Grace of God go I*«.

Og det er jo det, teatret skal gøre ved os.

Tag derfor, jyske landsmænd, godt imod min irske kammerat.

Endnu fra London

»EN IRSK

I 1958 gik den danske
film »Gidslet« i biografen
og blev en succes. Den var
regissør af den irske
komiker Brendan Behan.

London 1958.
Brendan Behan med
sin hustru Beatrice
ved en festlighed efter
premieren på
»Gidslet«.

003

den irske
komiker
Brendan Behan.

London 1960.
Behan har netop
overværet en
opførelse af
»Sørøveren« – og
har beskyldt
skuespillerne for
ikke at være på
højde med
situationen.

Uddrag fra Brendan Behan's:

»EN IRSK OPRØRER«

I Feltham gik alle dage på samme måde, undtagen søndag. Vi stod op klokken syv, vaskede os og begav os til en stor sal med tyvemandsborde, hvor vi spiste morgenmad. Denne var en stor og behagelig overraskelse for os efter Walton. Den bestod af alt det brød, man kunne spise, en klump margarine og, oh vidunder! en kæmpestor risengrynsskage. Der var en stor kande te til hvert bord, og man kunne som regel få tre kopper, hvis man ville.

Derefter gjorde vi rent. Der var udtaget stueture til arbejdet, men de fleste af de andre tog et nap med for at få tiden til at gå, og jeg stod som regel bare og kiggede ud af vinduet.

Når det var overstået, blev vi ført op til et værksted for at sy postsække. Så længe man ikke ligefrem råbte i vilden sky, sagde betjenten ikke noget til, at man snakkede. Klokken tolv gik vi allesammen ned til spisesalen til middag, og det var en udmærket middag. Den sædvanlige fængselsmad: stuvninger og postejer, men der var lige så meget, man kunne spise, og vi så aldrig noget til den kendte lørdagsmiddag fra Walton: kold dåsekød og kolde, fjerdeklases kartofler. Men undertiden fik vi dåsekød til morgenmaden i stedet for risengrynsskagen.

Efter te, fra syv til otte, holdt vi den berømte »stille time«, der praktiseredes i alle Borstal-institutioner. Det betød, at man skulle sidde ved bordet, skrive hjem, hvis man ikke allerede havde skrevet det brev, man havde lov til at sende af en gang hver anden uge, eller læse i sin biblioteksbog. Hvis man ikke gjorde det, skulle man sidde der alligevel og bare sidde, men ikke snakke.

Nå, men vi havde et godt bibliotek, og de fleste af fan-

gerne havde vænnet sig til at læse, mens de sad i varetægtsarrest, så de havde ikke noget mod den stille time! I øvrigt varede den jo også kun en time, og selv om vi fandt det lidt fjollet, var man jo flinke til at give os mad i Feltham, og betjentene var venlige, og fangerne var så forbavsede over at få nok at spise og blive behandlet så godt efter opholdet i varetægtsarresten, at de ikke sagde noget til den stille time.

Efter den stille time fik vi aftensmad bestående af kakao og et par stykker tørt brød, hvorpå vi gik op i seng – enten til cellerne eller sovesalene. Det eneste, vi ikke fik, var motion, undtagen søndag formiddag. Vi fik kun én times uden-dørs motion om ugen. Det skyldtes, at fængslet var overbelagt og på grund af krigen skulle huse flere fanger og flere slags fanger end ellers.

Under normale forhold var fordelingscentralen for netop dømt Borstal-drenge i Wormwood Scrubs fængsel og varetægtsfangerne i Brixton. Der var også en kategori, der hed betinget fængslede.

Foruden fordelingscentralen og varetægtsafdelingen, der blev kaldt for Scrubs House, drev man også en isoleret Borstal – institutionen i Feltham. Vi så tit drengene fra denne – B. I.'erne kaldte vi dem – gå forbi vinduerne og passe deres arbejde. De kom undertiden ind i vores del af etablissementet for at udføre reparationsarbejde på bygningen eller aflevere varer, og vi var lige så interesserede i dem, som om de kom fra den ydre verden, og prøvede på at komme til at tale med dem, men de interesserede sig ikke for os og sagde så og sige ingenting til os.

Der var noget ensformigt ved vore dage, men det gjaldt jo i alle fængsler, endda endnu mere i de andre. Der var altid en vis mængde diarrétilfælde blandt de nyankomne, fordi de pludseligt fik for meget mad.

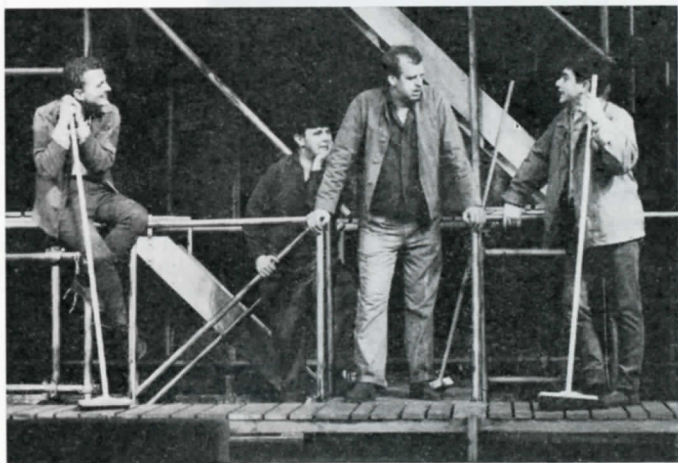
Charlie, Rødtop og jeg fik det ligesom alle de andre, men jeg kan ikke sige, hvordan det gik Harry i så henseende, for

(fortsættes side 23)

Dunlavin:
»Jeg troede, du var den
anden nye. Men du er
bare morderen.
Gud velsigne dig!«

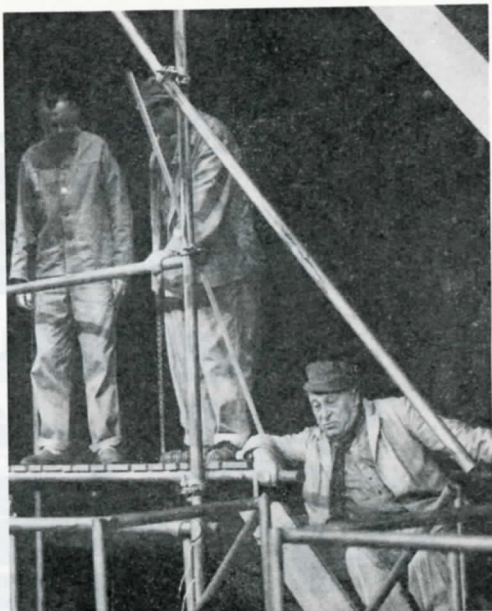
Fange A: Så din snothvalp – du ejer da ikke fabrikken her!

Dunlavin:

*Hun er lige begyndt »liv«
nu til morgen.*

*Nabo: Nå, så sku' du altså
alligevel ikke ha' strammet
slipset! Der var du
eddermageme heldig.*

Dunlavin:

*Så kom ham Crippen og sku'
undersøge mig. »Host venligst,
når jeg dunker Dem i
maven . . .«, du kender
rumlen. Så si'er han
gudhjælpemig: »Har De
nogensinde haft
kønssygdomme?« –
Hva' gi'r du mig? Næ, jeg
har ikke Deres vaner,«
sagde jeg. De fyre blev sgu
aldrig ret længe i embedet.*

3. forestilling sæsonen 1966-67

SÆRLINGEN

Skuespil i 3 akter

af

BRENDAN BEHAN

Oversættelse: Ole Sarvig

Dekorationer – Kostumer: Jørgen Espen-Hansen

Isenesættelse:

HARRY KATLEV

PERSONERNE:

Dunlavin
 Nabo
 Fange A
 Fange B
 Livsfangen
 Mickser
 Den engelske stemme
 1. unge fange (Scholar)
 2. unge fange (Shaybo)
 Fange C (Drengen fra øen)
 Fange D (Bedrageren)
 Fange E (Bookmakeren)
 Kokken
 Inspektøren
 Regan
 Crimmin
 Donelly
 Den nye fangevogter
 Fængselsdirektøren
 Hellig-Healy
 Bøddelen
 Jenkinson
 En fangevogter

Hans W. Petersen (som gæst)

Børge Hilbert
 Aksel Erhardtsen
 Hugo Herrestrup
 Ulf Steenbjørn
 Bent Conradi
 Jørgen Budolfsen
 Bent Thalmay
 Ruddy Nyegaard
 Svend Dam
 Troels Munk
 Erling Dalsborg
 Frode Sørensen
 Paul Smyrner
 Erno Müller
 Svend Johansen
 Jørgen Fønss
 Peter Eszterhás
 Bjarne Forchhammer
 Asger Bonfils
 Valdemar Brodthagen
 Ejner H. Jensen
 Jørgen Walsøe

Scenemester:

Aage Rishøj

Belysningsmester:

Carl E. Andreassen

Regi:

Jørgen Walsøe

Rekvisitør:

Frode Sørensen

Lydteknik:

John Christensen

Suffli:

Ingeborg Jensen

Ophold efter 2. akt

Spilletid ca. 2 timer

efter sin første nat på sovesalen bad han om at blive flyttet og blev flyttet – til en celle, og vi så ham ikke mere ved sengetid, selv om vi alle var sammen dagen igennem.

De fleste af de ældre så vi kun om dagen, fordi de boede i celler. Mange af dem var tidligere prøveløsladte, d. v. s. folk som i Littlewood i Walton og Dale og James, de lorte, der havde været i Borstal og var blevet prøveløsladt og havde overtrådt vilkårene for deres løsladelse, blev holdt inde i deres celler om natten, for de var ældre end os andre og ville gerne terrorisere os.

En af dem hed Dick Hanson, og han var næsten treogtyve år, gift og havde tre børn. Han var mindre end jeg, skønt han var så gammel, men kraftig. Den anden eller tredie aften, Charlie og Rødtop og jeg var der, kom han ud af køkkenet og smed nogle brødstumper, der var dyppet i kakao, efter de andre. En af dem ramte Charlie, og Charlie råbte »Kan du nære dig, din dumme skid!« i en meget vred tone.

»Åh, klap i,« sagde Hanson næsten uden at ænse ham.

»Gu vil jeg ej,« sagde Charlie, »din lille kortrøvede lungepiber«.

Hanson gik hen til ham og puffede til ham.

»Bliv fra ham!« råbte jeg, ærlig talt inden jeg overhovedet anede, at jeg havde åbnet munden.

»Nå, så du vil have tærsk, din irske lømmel?« sagde Hanson.

»Så kom an.«

Jeg sprang op fra bordet og for løs på ham. Jeg tror nok, at jeg gik hurtigt til værks, men jeg husker alt, hvad der skete i løbet af de få skridt, jeg løb hen imod ham, som i slowmotion, indtil jeg fandt mig selv liggende på gulvet, mens Hanson stod over mig og grinede. »Rejs dig op, dit lille fjols, jeg kunne jo have sparket hovedet af dig.«

Det kunne han jo, og han lo igen, da jeg kravlede op, men det var ikke en hånlig latter, næsten faderligt.

Dunlavin:

*Ah, det gør godt go'e herre, det
er vist Dem, der har den heldige
hånd, som man siger. Det må være
en helt svir at gå på
væddeløbsbanen med Dem.*

Dunlavin:

*Jeg siger så mange tak,
og gid der må stå en seng
opredt til herren selv
i de evige boliger.*

Healy:

Øh – i lige måde.

»Kom nu her, dit lille fjols,« sagde Hanson. »Nu går vi hen på lokum og hælder noget vand i hovedet på dig.«

Han tog mig med på W. C. og plaskede vand i ansigtet på mig og tørrede mig med sit håndklæde. Han tændte en cigaret med en lighter og gav mig den. »Tag et par drag, Paddy.«

Det gjorde jeg og sagde: »Tak for det, Dick.«

»Du er en flink fyr, Paddy, og de andre kan godt lide dig. Dem fra London kan, og det er kun dem, der betyder noget. Jeg har ikke noget imod, at du farer på mig, men du skal passe bedre på. Du skal bokse klogt og finde ud af, hvem du slås med, før du farer på ham. Jeg kunne have ordnet dig, Paddy, og lavet dig slemt til, lige fra øverst til nederst. Jeg formoder, at de andre har fortalt om mig, men du, der er irer, skulle absolut prøve på at tæve en professionel bokser.«

(»En irsk oprører«, udgivet af Stjernebøger, Vintens Forlag A/S, København, efter aftale med Nyt Nordisk Forlag Arnold Busck A/S. Oversættelse af Mogens Boisen).

Aftenens instruktør

HARRY KATLEV

født 1936, har gennemgået privatteatrenes elevskole i København 1959–61. Ansat på Allé-scenen 1961, hvor han bl. a. spillede med i Behans »Gidslet«. I 1962 på studierejse i Amerika – hvor han modtog undervisning i Actor Studio, New York. Sæsonen 1963/64–1964/65 skuespiller og inspektør på Det ny Teater, og i 1965 fast instruktør ved Radioteatret. I sidste sæson satte Katlev LeRoi Jones skuespil »Nigger« op på Boldhus Teatret med stor succes.

Scenograf Jørgen Espen-Hansen

fik debut som scenograf i Prag 1947. Fra 1948 og til i dag har Espen-Hansen haft opgaver på næsten alle danske scener – over 100 dekorationer i alt – bl. a. »*Stuepigerne*« – »*Enetime*« – »*Stolene*« – »*Gidslet*« – »*Slottet i Sverige*« og »*Stor ståhej for ingenting*«. Mellem de mange opgaver har Jørgen Espen-Hansen haft tid til studierejser i Amerika, England, Frankrig og Italien. For tiden arbejder han på operaen »*Gianni Schicchi*«, som skal opføres i TV.

Aarhus Teaters næste forestilling

Asger Bonfils

bliver Ulla Isaksons »Vore Torsdage«, der får premiere i begyndelsen af november. »Vore Torsdage« havde urpremiere i 1964 – forfatterindens teaterdebut. Ulla Isakson fik sit gennembrud i 1952 med romanen »Kvindehuset«. Hun har været en flittig filmforfatter. For Ingmar Bergmann skrev hun bl. a. »Jomfrukilden«.

Asger Bonfils sætter i scene, og Jens Anker Olsen laver dekorationen. Rollehavende i skuespillet, der udspilles på tre hinanden følgende torsdage, er Elsebeth Steentoft, Jane Jepsen, Elna Brodthagen og Lone Rode.

IGEN I ÅR

får unge over 14 år under uddannelse
chancen for at komme i Aarhus Teater
for kun KR. 4,00 pr. forestilling,
ved køb af ungdomsabonnement

Abonnementet, der i sæsonen 1966-67 koster kr. 20,00, giver adgang til 5 forskellige af Aarhus Teaters egne offentlige forestillinger til ordinære priser eller Aarhus Teaters Studio. IKKE til operaer og andre særforestillinger.

Abonnementet kan også anvendes i forbindelse med billetkøb til de af teatrets egne forestillinger, der gives til forhøjede priser, mod aflevering af en kupon og betaling af differencen mellem den ordinære og den forhøjede pris.

Billet kan kun forudbestilles til premieren og de efterfølgende 9 opførelser af hver ny forestilling, derefter kan billet ikke forudbestilles, men må afhentes i teatrets billetkontor forestillingdagen efter kl. 14. Billet udleveres kun mod forevisning af abonnementshæftet.

Abonnementet omfatter ikke orkesterplads og 1. balkon 1. række – og der kan kun benyttes 1 KUPON PR. FORESTILLING. Efter de første 10 opførelser, hvortil billet kan forudbestilles, er abonnementet ikke gyldigt til lørdag aftener.

Når abonnenten har anvendt alle 5 kuponer, vil der kunne tegnes nyt abonnement i samme sæson.

Evt. ikke anvendte kuponer refunderes ikke og kan ikke anvendes i næste sæson.

Alle henvendelser angående abonnement sker til Ungdomsscensens repræsentant på de ovennævnte uddannelsessteder, til billetafdelingen hos Aarhus Kioskselskab A/S, Sdr. Allé 12, Aarhus, mellem kl. 8-21, tlf. 2 08 88, Jyllands-Postens Kiosk, Søndergade 32, Aarhus, mellem 7,30-21, tlf. 3 45 66, samt til Studenterrådet, Studenternes Hus, daglig kl. 9-14, lørdag kl. 9-12, tlf. 2 89 44.

ODENSE TEATER har netop haft premiere på Julio Danta's »*Kardinalernes middag*« og J. L. Heiberg's »*Aprilsnarrene*«. —

Julio Dantas var en kort overgang portugisisk gesandt i København, og under sit ophold i Danmark mødte han forfatteren Sophus Michaelsen, der oversatte »*Kardinalernes middag*«. Stykket har i en lang periode stået på Det kongelige Teaters repertoire. De tre kardinaler spilles i Odense af Aksel Bang, Ole Larsen og Finn Lassen. Kai Wilton iscenesætter, og Henrik Bloch står for dekorationerne. Johan Ludvig Heibergs berømte vaudeville »*Aprilsnarrene*« iscenesættes af Erik Bidsted.

Blandt de medvirkende ses Birthe Bachausen, Tove Erboe, Grete Kyhn, Preben Ravn, Benny Bundgaard og Lars Knutzen.

De to stykker spilles vekslende med Henrik Ibsens »*Hedda Gabler*«, hvori titelrollen spilles af Grethe Holmer.

I begyndelsen af november er der premiere på William Hanley's »*Slowfox for Slagtekvæg*«. Skuespillet foregår i New York og er et psykologisk drama mellem tre personer, der alle har en fortid, som de søger at dække over eller helt komme bort fra. Det er spændende som en kriminalroman og har vakt enorm opsigt overalt, hvor det har været spillet. Forestillingen iscenesættes af Peter Marcell og dekorationen tegnes af Henrik Poulsen.

De medvirkende er Preben Lerdorff Rye — Ole Ishøj og Kirsten Saerens.

AALBORG TEATER opfører ultimo september, Ludvig Holberg's »*Den stundesløse*« vekslende med Ann Jellicoe's »*Min skøre mors hobby*«.

»*Den stundesløse*« er iscenesat af Ulf Steenbjørn, fra Aarhus Teater, og medvirkende er bl. a. Miskow Makwarth, Mogens Pedersen, Bodil Sangill og Inger Bagger. Kaspar Rostrup har iscenesat »*Min skøre mors hobby*« og dekorationen er af Preben Hornung.

Stykket handler om en Londonsk gadebande og er et spil om de af fornuften uafhængige kræfter og drifter og om fornuftens kamp imod disse. Blandt de medvirkende er: Erik Wedersøe, Poul Glargaard, Helen Mathiasen, Lis Hartmann og Verner Tholsgaard.

Ultimo september er der premiere på Erik Knudsen's »*Det er ikke til at bære*«, der er en fri bearbejdelse af det snart halvandet hundrede år gamle mesterværk »*Leonce og Lena*« af Georg Buchner, forfatter til »*Dantons død*« og »*Woyzeck*«.

Det er et spil om ung vrede og ung kærlighed, men med den undertone af desperation, som ligger så udtalt i det moderne teater — og den virkelighed vi alle lever i.

Preben Harris iscenesætter og Per Nørgaard har komponeret musikken, som Aalborg Byorkester udfører. Koreografien laves af Danny Andersen og dekorationen af Preben Hornung. I forestillingen medvirker bl. a. Gyrd Løfqvist, der her får sin anden optræden på teatret i denne sæson.

Sammen med Knudsen's sangspil præsenteres en anden modernist, nemlig Samuel Becketts »*Stumspil*«, en mimisk situation udføres af Armand Miehé. Per Nørgaard har lavet ny musik.

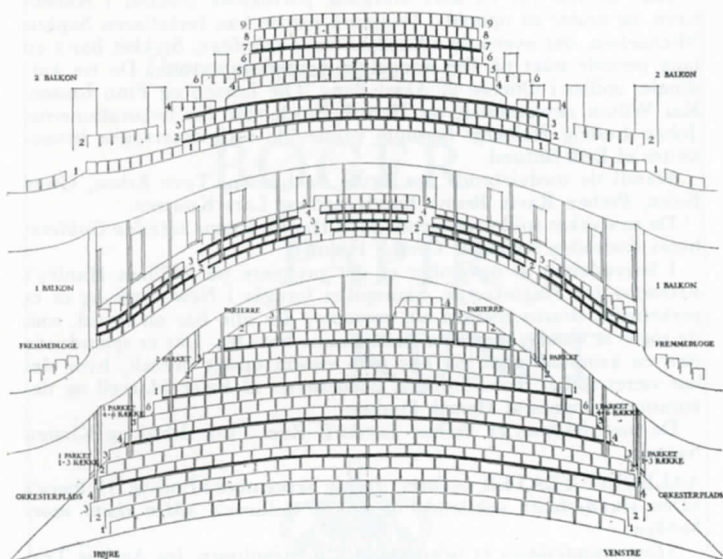
Glød Deres barn

I 40 år har Jydsk Skolescene formidlet teaterbesøg fra 5. klasse og opefter – fra sidste sæson blev et stort ønske opfyldt om at tilvejebringe teaterforestillinger for de yngste elever gennem et samarbejde med Dansk Skolescene. I år indbydes til 1 forestilling – Astrid Lindgrens festlige komedie »Gustav«. Til denne forestilling indbydes også pårørende til at følge med deres børn i teatret (max. 2 voksne pr. barn). – De skulle unde Dem selv den glæde at se børn juble over de to rige søstre Hilda og Hulda Buskbom. – De kan gøre det for kr. 5,- pr. billet for såvel voksne som børn. – Altså en virkelig billig teatertur.

»Gustav« spilles dels i slutningen af november, dels i begyndelsen af december.

Al indtegnning foregår på skolerne.

	Ord. pris		Ord. pris
2. balkon, 7.-9. rk.	3,00	1. balkon, 3. rk., midtfor .	16,00
2. balkon, 4.-6. rk.	6,00	1. balkon, 2. rk.	16,00
2. balkon, 2. rk., siderne .	7,00	1. balkon, 1. rk.	19,00
2. balkon, 2.-3. rk., midtfor	8,00	Parterre	9,00
2. balkon, 1. rk.	10,00	2. parket, 1.-3. rk.	11,00
1. balkon - fremmedloge. .	20,00	1. parket, 4.-6. rk.	16,00
1. balkon, 4.-5. rk.	12,00	1. parket, 1.-3. rk.	17,00
1. balkon, 3. rk., siderne .	8,00	Orkesterplads, 1.-4. rk. ...	19,00

Billetter kan købes og forudbestilles uden forhøjelse 6 dage frem fra kl. 11-18 i Scalas forhal. Efter kl. 18 salg til forestillingsaftenen i billetkontoret i teatrets forhal. - **Telefon 12 26 22.**

Billetpriserne kan forandres ved gæstespil, tourneur og særforestillinger. - Ved tlf.-bestilling betales et noteringsgebyr af 15 øre pr. billet. - Alle ovennævnte priser er incl. garderobe.